

Bijlage met toelichting op de overwegingen en het aangepaste besluit

Deze toelichting behoort bij het Amendement van ZW14 betreffende het 'voorstel tot vaststellen 'Notitie Kernopgave & Strategische Keuzes omgevingsvisie Waalre' (in deze bijlage afgekort 'Notitie') van de burgemeesters en wethouders d.d 19 februari 2021 ter besluitvorming in de raadsvergadering van 23 februari 2021. Zie [Vergadering - Gemeente Waalre](#)

De overwegingen staan in deze bijlage onderstreept, in dezelfde volgorde als in het Amendement. Aan het eind staat een toelichting op de gewenste aanpassing van het besluit.

Overweging:

dat de ontwikkeling van de RES grotendeels parallel loopt met de ontwikkeling van de Omgevingsvisie Gemeente Waalre en een zorgvuldige integrale ruimtelijke afweging vraagt

Dit blijkt uit:

1. de [Startnotitie Omgevingsvisie Waalre](#) (bijlage 1 van het raadsvoorstel 'Notitie Kernopgave & Strategische Keuzes omgevingsvisie Waalre'), bladzijde 19/20 staat bij de Risico's:

<p>Relatie met andere ontwikkelingen zoals de Regionale Energie Strategie (RES)</p>	<p>Gelijktijdig met de ontwikkeling van de Omgevingsvisie, loopt het traject waarin de regio Zuidoost Brabant komt tot de RES. De RES stelt de taakstellende opgave voor de gemeente vast als het gaat om 'Energie' en de Omgevingsvisie vertaalt deze opgave ruimtelijk door. Vertraging en onduidelijkheid in het ene traject, kan mogelijk ook zorgen voor vertraging in het andere traject. Van belang is een constante afstemming tussen de interne projectleiders en bestuurders hierover, als ook met de strategische denktank van de drie gemeenten.</p>
--	--

2. Het [besluit](#) behorende bij de Notitie refereert "1.b.i *Duurzame energieopwekking ruimtelijk in te passen*" naar onderdelen in de Notitie over energie en de in het document opgenomen kaarten.

3. De procesbeschrijving in de Regionale Energiestrategie regio MRE (afgekort RES MRE) ([//energieregionre.mett.nl/proces/default.aspx](http://energieregionre.mett.nl/proces/default.aspx)) waarin staat dat in RES 1.0 (opvolger van de Concept RES) de opdracht is 'Verankeren van ruimtelijke consequenties in het omgevingsbeleid'.

Extra aandachtspunt:

Afhankelijk van de grootte van de wind- of zonprojecten is de gemeente of de provincie het bevoegd gezag (volgens paragraaf 6.1. 'Borging in beleid en regels' van het Concept RES MRE [20 MRE Concept RES 1.1.indd \(energieregionre.nl\)](#))

- gemeenten beleid voor zonne- en/of windenergie maken of actualiseren en dit eveneens verankeren in hun omgevingsbeleid;
- provincie en gemeenten zich inspannen om procedures voor vergunningverlening voor wind- en zonprojecten uit deze strategie voor 2025 af te ronden. De provincie is bevoegd gezag voor windprojecten (tussen 5 en 100 MW) en gemeenten zijn bevoegd gezag voor zonneprojecten (tot 50 MWp). Zij zijn dus verantwoordelijk voor de afwikkeling van procedures over RES-projecten voor 2025;

M.a.w.: let op de omvang van eventuele projecten!

Overweging:

dat de RES een strategie is en een plan van aanpak voor de komende decennia, met tal van onbekenden factoren en ontwikkelingen

Dit blijkt uit het voorstel tot vaststellen van de Startnotitie Regionale Energiestrategie, agendapunt 9 van de Raadsvergadering van 6 juni 2019: [Vergadering - Gemeente Waalre](#)

Kernboodschap

Onderdeel van het landelijke Klimaatakkoord is de afspraak dat elke regio in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstelt. Hierin geven de regio's invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord. Doel is 49% CO₂-besparing in 2030, met een doorkijk naar 95% reductie in 2050. De focus ligt op de opwek van duurzame elektriciteit, energiebesparing en de warmtetransitie in de gebouwde omgeving.

Onzekere factoren zijn:

1. of er voldoende draagvlak is voor grootschalige opwekking van energie in Waalre en
2. of er voldoende financiële middelen zijn en bereidheid is voor uitbreiding van de capaciteit in het net. Beide onderwerpen komen verderop in deze bijlage aan de orde.

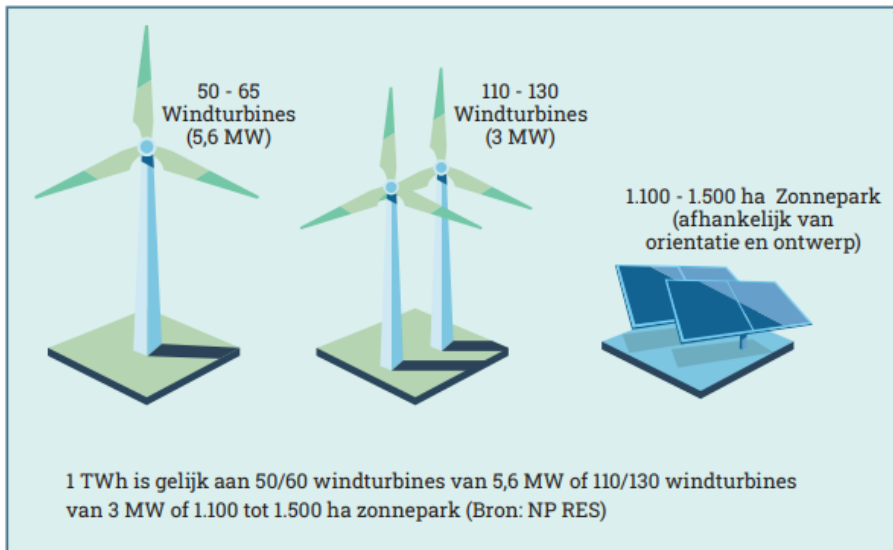
Overweging:

dat in de voorliggende omgevingsvisie wordt ingezet op opwekking van zon- en windenergie

De toelichting van de Waalrese Notitie noemt alleen locaties voor windmolen en zonnepanelen. De Concept RES MRE noemt tot 2025 alleen deze manier van opwekken van energie.

Bladzijde 25 figuur 4.1 van de Concept Regionale Energie Strategie Metropool Regio Eindhoven (RES MRE): [20 MRE Concept RES 1.1.indd \(energieregionre.nl\)](#) toont wat de keuzes zijn in het gebied van de Metropool Regio Eindhoven

Figuur 4.1

NB. Windmolens en zonneparken hebben een afschrijvingstermijn van 10-tallen jaren, dus zoveel jaar blijven deze zeker bestaan.

Overweging:

dat andere vormen van duurzame opwekking buiten beschouwing zijn gelaten in hun vertaling naar de concept omgevingsvisie.

Zie de stukken bij de Raadsinformatieavond van 9 februari 2021 [Vergadering - Gemeente Waalre](#)

Pas na 2030 gaat naar andere manieren van energieopwekking gekeken worden volgens pagina 6 van de Concept Regionale Energie Strategie Metropool Regio Eindhoven(RES MRE): [20 MRE Concept RES 1.1.indd \(energieregionre.nl\)](#)

2030! En dan?

Nu richten we ons met name op grootschalige opwek via zon en wind. Maar welke technologieën gaan de energiemix in de toekomst bepalen? Hiervoor zijn goed afgewogen keuzes belangrijk. Vragen die daarbij spelen zijn: welke technologieën worden relevant, in welk tempo, voor welke toepassing, voor welke omgeving en wat zijn de kosten? De mogelijke technologieën worden hiervoor onderzocht. In de Brainport Nationale Actie-agenda is bijvoorbeeld een aantal acties benoemd op het gebied van conversie en opslag van energie (batterijen, waterstof en metal fuels), iets waar we in het kader van de RES ons voordeel mee kunnen doen. De energietransitie vraagt om een brede analyse op systeemniveau. Als we naar de toekomst kijken moeten we deze technieken in ogenschouw nemen om uiteindelijk als regio energieneutraal te worden. In de komende tijd wordt dit verder uitgewerkt en krijgen we meer en meer zicht op wat we richting 2030 en 2050 kunnen.

Overweging:

dat ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie op lokaal, regionaal en landelijk niveau snel gaan en nu niet zijn meegenomen in de RES

De Provincie Brabant is zeer actief met innovaties op het gebied van energiebesparing, energieopwekking en opslag. [Nieuws Energie - Provincie Noord-Brabant](#)

Energie neutrale nieuwbouwprojecten in de regio halen de landelijke pers, zoals Boekel. [Projecten – cesar energie \(cesar-energystorage.com\)](#)

Voorbeelden van veel belovende nieuwe ontwikkelingen die minder beslag leggen op het landschap:

[Zonnepaneel op het raam | TNO](#)

[Opwekken van energie via ramen: nanodeeltjes van siliconen maken zonnaramen efficiënter | RIVM](#)

[Doorbraak in ontwikkeling warmtebatterij voor woningen | TNO](#)

[De windwokkel is in alle opzichten een betere keus dan de windmolen * Eigenwijs Blij](#)

Ook Ingekomen stukken van inwoners gaan in op alternatieve vormen van opwekken van energie. Zie [www.ZW14.nl](#) voor meer informatie.

Overweging:

dat er belangrijke wetswijzigingen verwacht worden waarbij gemeentes bedrijven kunnen afdwingen om hun daken in te zetten voor zonne-energie i.p.v. op landbouw- of natuurgronden

Onderstaand een uitspraak van hoogleraar energietransitie Rotmans, in een uitzending van de Nieuwsuur op 18 februari 2021 (['Stop met zonneparken en leg zonnepanelen op daken' | Nieuwsuur \(nos.nl\)](#))

Volgens Rotmans is er in Nederland 2,5 miljard vierkante meter hard oppervlak.

Hij noemt bedrijfsdaken, woningdaken en bijvoorbeeld ook de haven van Rotterdam. De hoogleraar betoogt dat met slechts de helft van die 2,5 miljard vierkante meter hard oppervlak Nederland de klimaatdoelstelling kan halen.

Uit de brief van Minister Wiebes aan de Tweede Kamer dd. 24 juni 2020 over allerlei uitdagingen m.b.t. zonne-energie ([Kamerbrief over zon op dak: kansen en oplossingsrichtingen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)):

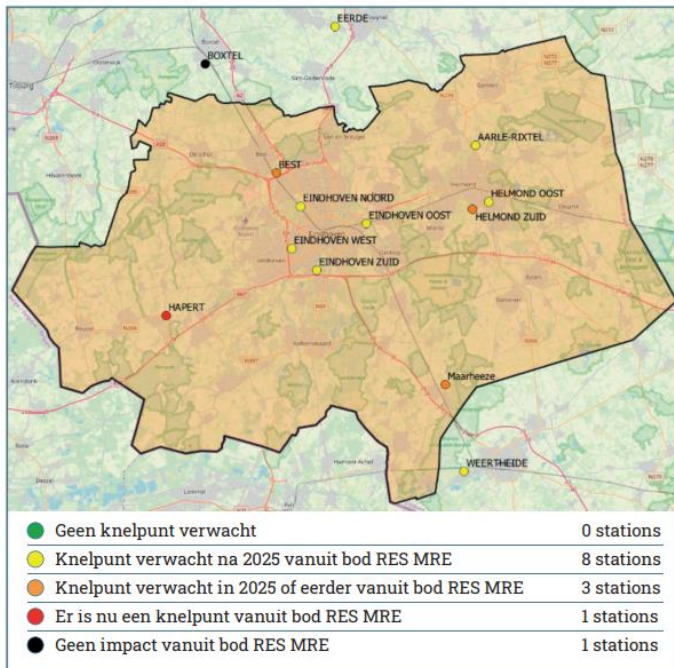
Tot slot werkt Minister van BZK op dit moment aan een wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving (opvolger van het Bouwbesluit 2012 onder de Omgevingswet). Hiermee krijgen gemeenten maatwerkmogelijkheden om het duurzaam gebruik van daken, van gebouwen die nog niet onder landelijke energieprestatie-eisen vallen, lokaal te verplichten. Het duurzaam gebruik kan bereikt worden door het plaatsen van zon-PV, maar bijvoorbeeld ook een groen dak of wateropslag in het kader van klimaatadaptatie of een combinatie van maatregelen is mogelijk. De inwerkingtreding hangt samen met de Omgevingswet. Het voornemen is om deze wijziging in 2022 in werking te laten gaan.

Het eerst benutten van bedrijfsgebouwen en andere gebouwen met geschikte daken is ook in lijn met de wens van een meerderheid van de gemeenteraad Waalre zoals uitgesproken in een motie uit 2018 (zie verderop in deze bijlage).

Overweging:

dat de capaciteit van het net voorlopig nog onvoldoende is voor de grootschalige opwek van energie
De screenprint van figuur 4.11 van bladzijde 37 en de tekst (uit de Concept Regionale Energie Strategie Metropool Regio Eindhoven ([20 MRE Concept RES 1.1.indd \(energieregionre.nl\)](#))) laten zien dat er snel concretisering nodig is van de hoeveelheid energie die opgewekt gaat worden, om te zorgen dat Enexis op tijd kan handelen en ruimte bieden om initiatieven te faciliteren. Vandaar de focus op 2025 en de eerder genoemde wens tot 'borging in beleid en regels'.

Figuur 4.11 - Knelpunten

realisatietijd van een deel van de initiatieven die aan deze stations gekoppeld zijn. Dit betekent dat initiatieven goed gefaseerd moeten worden.

De analyse laat zien dat veel knelpunten pas na 2025 ontstaan; dit betreft 8 van de 12 stations waar knelpunten gaan ontstaan bij de realisatie van 2 TWh. Hierdoor is er tijd om een belangrijk deel van de uitbreidingen en nieuwe stations voor te bereiden en te realiseren voordat er knelpunten optreden, waarmee 2 TWh een redelijk maakbaar bod is. Echter, om dit in de praktijk te kunnen waarmaken dienen de intenties richting RES 1.0 ook geconcretiseerd en nader gespecificeerd te worden voordat Enexis daar kan gaan investeren. Zodra er zekerheid is rondom de initiatieven kan Enexis op tijd handelen en ruimte bieden om de initiatieven te faciliteren. Overleg en afstemming hierover tussen de gemeenten, provincie, netbeheerders en andere stakeholders zijn en blijven van groot belang. (zie bijlage 8, doorrekening Enexis)

4.6 Vervolg

Het uitgangspunt is om te starten bij no-regret maatregelen. We zijn ons er echter van bewust dat we ook windturbines en grondgebonden zonnenvelden moeten realiseren. Voordat we een definitieve keuze maken waar en onder

Een andere oplossing is energie opwekken waar het gebruikt wordt en dit te stimuleren. Dus een effectiever gebruik van het huidige netwerk. Dat is een belangrijke keuze voor de landelijke politiek. Zie bijvoorbeeld het pleidooi van Netbeheer Nederland als reactie op de Energiewet.

[Solar Magazine - Netbeheer Nederland pleit voor opname invoedingstarief in Energiewet](#)

Overweging dat het maatschappelijk draagvlak voor plaatsing van windmolens, maar ook zonneweides op dit moment in onze gemeente zeer beperkt is

Bij de aanleg van een zonnepark op het voormalige honkbalveld in Waalre Dorp bleek de gevoeligheid in de gemeenteraad voor de aanleg van dergelijke zonneparken uit een aangenomen Motie. Zie de betreffende Motie en de uitvoering ervan in de Raadsinformatiebrief van 17 september 2018.

www.waalre.nl/bestuur-en-organisatie/gemeenteraad/documenten/raadsinformatiebrieven/911658a5-139d-4b6d-8edb-dda28e756b51

In de uitwerking van de motie wordt o.a. mogelijkheden voor zonnepanelen op bergbezinkbassins, langs de snelweg en op water onderzocht.

Ook de risico-analyse op pagina 17 van de [Startnotitie Regionale Energiestrategie](#), agendapunt 9 van de Raadsvergadering van 6 juni 2019 ([Vergadering - Gemeente Waalre](#)) laat zien dat draagvlak bij zowel gemeenteraden als samenleving als risico werd gezien.

Risico			
5.	Er bestaat geen draagvlak vanuit gemeenteraden om het startdocument en definitieve RES vast te stellen.	Gemiddeld	Maak risico's inzichtelijk van een passieve houding ten opzichte van de RES, bijvoorbeeld door escalatiemaatregelen te bespreken. Verder worden bestuurders op een goede manier in stelling gebracht. En vindt goede en frequente communicatie richting gemeenteraden plaats zodat zij meegenomen worden in het proces.
7.	In de samenleving bestaat geen draagvlak om de afspraken uit de RES tot uitvoering te brengen.	Groot	Door mogelijkheden tot samenwerking met bedrijven, woningcorporaties en natuurorganisaties te zoeken en een participatieprogramma op te zetten, wordt aan draagvlak gebouwd in allerlei onderdelen van de samenleving.

Op 11 december 2018 is er in Waalre een (besloten) bijeenkomst geweest met raadsleden en fractievertegenwoordigers waarbij verschillende scenario's voor het opwekken van energie zijn doorgenomen onder de titel 'Niets doen is geen optie'. Hierover is echter niets actief naar inwoners gecommuniceerd, noch via mededelingen in de raadsvergadering, noch met duidelijke kaarten en artikelen in De Schakel of interviews met journalisten etc.

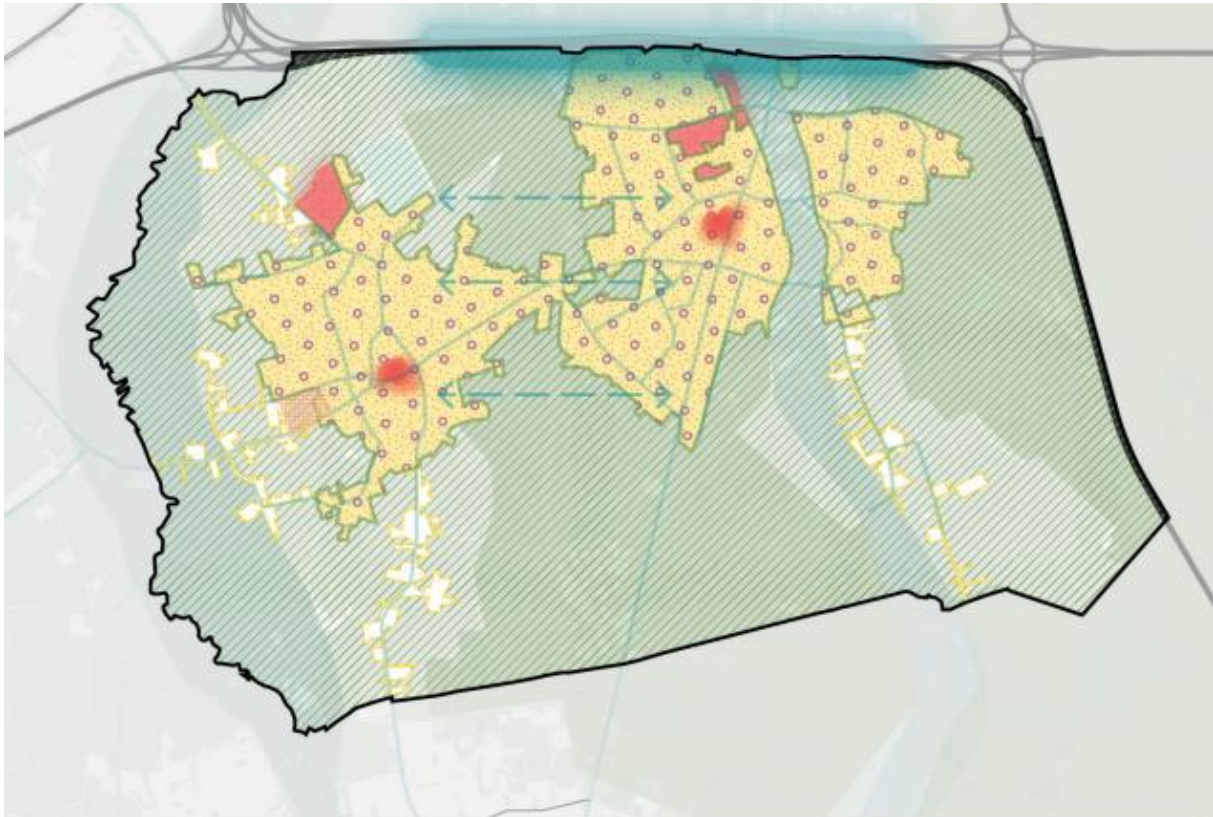
Op 20 februari 2019 is het verslag van deze bijeenkomst opgenomen in een Raadsinformatiebrief onder de titel Stand van zaken Regionale Energiestrategie (RES) Metropoolregio Eindhoven. Zie [Raadsinformatiebrieven - Gemeente Waalre](#)

Er is met Natuurmonumenten overleg geweest om draagvlak te krijgen, met als resultaat dat deze een financieel belang hebben bij het aanleggen van zonneparken of windmolens. Hetgeen blijkt uit een stuk concept ontwikkelperspectief buitengebied Aalst. Dat verklaart ook de steunbetuiging in een [brief](#) van Natuurmonumenten die in allerijl naar de gemeenteraad is gestuurd t.b.v. de Oordeelsvormende vergadering over de Notitie.

NB. Het ontwikkelperspectief buitengebied Aalst is nog niet vastgesteld door de gemeenteraad. Een petitie tegen onderdelen van het ontwikkelperspectief waaronder de zonneweide is ondertekend door meer dan 1000 inwoners. Veel inwoners hebben de gemeenteraad direct aangeschreven hierover.

Maar richting de inwoners is er niets gecommuniceerd over de voor Waalre zo belangrijke onderdelen van de Regionale Energiestrategie. In de Droomfase met een bijeenkomst in februari 2020, waarbij inwoners konden dromen over het toekomstige Waalre werd alleen een beperkt kaartje getoond, waarop het huidige zonneveld in Waalre-Dorp getoond werd. Dus geen informatie over de noodzaak van grootschalig opwek van energie in de gemeente.

Zie [bijlage 2](#) bij het voorstel voor de Notitie in de raadsvergadering van 23 februari 2021.

Inclusieve gemeente

- Dorpse voorzieningen in wijken en kernen

Woongemeente

- Woningen voor kleine huishoudens (o.a. voor jongeren en ouderen) in bestaand bebouwd gebied
- Ruimte voor duurzame kringlooplandbouw en nieuwe invulling leegstaand agrarisch vastgoed

Werk gemeente

- Kwalitatieve en groene werklocaties en ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid en duurzame energieopwek op daken
- Compacte centra met mix van functies

Duurzame gemeente

- Kleinschalige energieopwek kwalitatief ingepast
- Ruimte voor duurzame energieopwek: zonnenveld

Bereikbare gemeente

- Infrastructuur voor lokaal/regionaal verkeer in de kernen
- Oost - West verbindingen

Multimodale hub

Groene gemeente

- Ecologische kwaliteit en recreatie in balans in het buitengebied + klimaatbestendig buitengebied
- Kwalitatieve openbare ruimte met voldoende groen

Duurzame gemeente

- **Duurzaam opwekken van energie is kwalitatief en kleinschalig ingepast**
- **2040 Waalre klimaatbestendig**
- **Nieuwste technologieën**

[Delen van de droombeelden](#) van inwoners van Waalre

Daarnaast zijn inwoners zich er zeker van bewust dat er meer energie opgewekt moet worden. Dit blijkt ook uit de toename van het aantal zonnepanelen bij particulieren en de belangstelling voor Waalre Energie Lokaal.

Ook reacties van inwoners op de Notitie geven dat aan, maar het effect van lokale energie opwek op de omgeving moet wel beperkt zijn.

Niet alleen in Waalre maken bewoners zich zorgen over het effect van windturbines en zonnevelden op hun omgeving. Landelijk is <https://resinbeeld.nl/> bekend om de hulp die ze omwonenden biedt bij visualisering van het effect op het landschap en hoe te reageren op de RES.

Een goede communicatie met inwoners in combinatie met oog hebben voor andere zorgen biedt mogelijkheden voor draagvlak.

Een voorbeeld hiervan ziet u hieronder op een billboard aan de kant van de weg in het nabijgelegen buurtschap De Hees. Inwoners hebben zelf actie ondernomen om hun standpunt naar voren te brengen en maken dit op straat kenbaar:

Tot slot

Toelichting op de aanpassing van het besluit:

Het besluit om de aanduiding strategische afweging te hanteren in plaats van keuzes, biedt de gemeenteraad alle ruimte zoals ook vastgelegd in het [Beleidsregels Cooperatief ontwikkelen van Zonne- en Windenergieprojecten](#), vastgesteld in de [raadsvergadering van 2 juli 2020](#).

Het instemmen met de formulering zoals in het huidige raadsvoorstel en stuk, biedt deze ruimte niet !

#